

enādo Job. xv. Iguis deuorabit tabernacū eoz q̄ libeter
māra accipiūt (z nō viderūt solē) Dan. xiiij. Declinaue-
rūt oculos suos vt nō viderēt celū. Sap. v. Sol intelligē-
tie nō illuxit nobis. sicut enī visus excecāf ad peluim cali-
dā qm̄ ponit ante oculos eius: sic peccōr ad ignē peccatoꝝ
excecāf vt etiā de deo vix vnq̄ cogitet. vñ dicit Grego. de
luxuria: cū luxuria semel mentē inuasit nullū bonū co-
gitare p̄mittit: nec solū de deo nō cogitant: s̄ nec de diabo-
lo cui mēbra sūt qui eos absorbet: vnde sequitur (p̄usq̄
intelligerent spine vestre ramū zc.) spine sunt peccato-
res. Naū. j. Sicut spine se inuicē cōplectunt sic p̄uicū eo-
rum pariter potantū: ramū ē dyabol⁹ qz sicut ramus
Primo ē mollis suggerēdo delectationē peccati: s̄ postea
cōuertit in spinas soluēdo penā tormenti: hoc autē nō intel-
ligit peccōres donec veniāt ad tormentū: z ideo p̄mittunt
se absorberi ab eo p̄ peccatū. hoc ē qd̄ dicit (p̄usq̄ intelli-
gerēt spine vestre ramū) i. anteq̄ peccōres intelligāt di-
abolū (absorbet eos sicut in ira) qz licet in tentatione se si-
mulet amicū: tamē in ira faciet z odio. Apoca. xij. Terte-
re z mari qz descēdit ad vos dyabol⁹ habēs iram magnā
sciens qz modicū tempus hz (absorbet) dico (eos sicut vi-
uētes) i. hz vidēant viuētes vita gr̄e. hz tangit hypocrisis
Apo. iij. Scio opa tua qz nomē habes qd̄ viuas z mortu-
us es. Ecd̄s. viij. Audi impios sepultos q̄ etiā cū adbu-
c iuuerēt in loco sancto erāt z laudabant in ciuitate quasi
iustoz opoz: z qz multos tales q̄ viuere vidēt absorbet
dyabol⁹ p̄ hypocrisim. ideo dī Job. xl. Absorbebit flumī
z nō mirabit: z habet fiducia qd̄ influat iordanis i os ei⁹
p̄ flumī intelligunt boies fluxibiles ad peccatū: de q̄bus
nō mirat dyabol⁹: nec p̄ magno habet qm̄ absorbet eos:
z iordanē q̄ interpretat descensio eoz sine riuus iudicij in-
telligunt clerici vel religiosi q̄ debent esse humiles: z pla-
ti q̄ habēt alios indicare: de his p̄didit dyabol⁹ qz influant
in os eius: z plerūq̄ influūt sub pallio hypocrisis et mor-
tui sunt: licet vidēant viuētes z in loco sancto vt dī p̄di-
ca auctoritate. i. in religione vel in scolis vel in eccl̄is su-
is signū aut mortis hui⁹ quod dā docet apls. j. T̄bimo. v.
Cū dū q̄ in delicijs ē vinēs mortua ē. ergo multo fortius
clericus z religiosus z platus z tales absorbet dyabolus
id ē de facili glutit sicut aqua i liquidā quā etiā bibit equ⁹
frenatus. Bre (p̄usq̄ intelligerēt zc.) spina pungēs z la-
cerās: clericus peccās z se in d̄alians. Ezechi. xxvij. Nō
erit vltra domū isrl̄ offēdiculū amaritū d̄inis z spina to-
lorē inferēs vn̄ d̄iqz ramus est: malus platus q̄ nouit p̄-
gere: sed nescit pascere p̄us habēs folia mollia. i. vba: sed
postea durecūt talē eligūt spine. Esa. xxxiiij. Namauit pi-
lofus alter ad alterū exemplū. ij. Para. xxv. Carduus q̄ ē
in libano misit ad cedrū libani dicens: da filiā tuam filio
meo vxorem z ecce bestie que erant in silua libani transie-
rūt z cōculcauerūt cardū: carduus ē vines clericus: n̄z
spine diuinitē dicunt Mathei. xij. Cedrus xps. Ecd̄s. xliij
Quasi cedrus exaltata sum in libano. eius folia est eccl̄e-
sia quā petit carduus vxorē filio suo. ad litteras sed bestie
silue. i. principes seculi conculcant cardū id ē diuinitē de-
ricū. anteq̄ habeat filiā cedri vxorem.

Letabitur iustus cum viderit vindictam
manus suas lauabit in sanguine peccatorz
Letabitur iustus) Tercia pars in qua ostendit q̄ ex eo
q̄ mali puniunt sequit̄ utilitas bonoz. Prima utilitas q̄
ex hoc sequit̄ est qz boni gaudebūt de vindicta maloz
vnde dicit (letabit̄ iustus cum viderit vindictā) Ero. xv.
Lanternus dño gloriose em̄ magnificatus est equū z ascē-
sozem. p̄icit in mare: sed contrariū videt Prouerb. xvij
Cū ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina ei⁹ ne
erulter cor tuum z Job. xxxj. Si gauisus sum ad ruina
eius qui me oderat. Solutio in via condolendū est mise-
rijs primoz: sed tamē gaudendū est quādo dominus ca-
stigat eos: virga correctionis vt emendēt. in patria autē
congratulandum est iusticie dei simul cum ipso s̄m q̄ de
hō dicit Prouer. j. Ego quoqz in interitu vestro ridebo.
z de nobis dicit supra in ps̄. Sup̄ eum ridebunt z dicent

ecce homo q̄ non posuit deū adiutorem suū zc. Secunda
utilitas est correctio vite. vnde addit (manus suas lau-
abit in sanguine peccatoris) id est opa sua corriget z mun-
dabit iustus. p̄ pena peccatoris. Prouerb. xij. Pessilente
flagellato sapientior erit stultus. Tercia est confessio lau-
dis. vnde sequitur.

Et dicit homo si vtiq̄ ē fructus iusto vti
q̄ est deus iudicans eos in terra.

Et dicit homo) i. vtens ratione (si vtiq̄) i. qz ē (fruct⁹
iusto) vtiq̄ sequit̄ q̄ (ē deus iudicans eos) i. malos (in
terra) i. in p̄nti. q. d. sicut iusto dat deus p̄ suis meritis vt
h̄ p̄ficiat: sic iusto iudicio p̄mittit malo vt hic deficiat z q̄
noceat noceat adbu: z q̄ in sordibus est sordescat adbu
sicut iust⁹ iustificat adbu. Apo. vi. Morandū autē q̄ ē fru-
ctus iusto in via z in patria s̄m qd̄ dī Ezech. xlvij. **D**e ex
vtraqz parte torrentis oriebāt lignū pomiferū est mors q̄
diuidit istā vitā a futura: lignū xps est qui dat fructū a de-
xtis in futuro: z a sinistris in p̄nti hoc est ex vtraqz p̄e-
fluūqz de fructu p̄sentis vite. Mathe. vij. Bona arbor fru-
ctus bonos facit ad Gala. v. Numerant̄ duodecim fru-
ctus vbi dī: fructus autē sp̄s ē charitas. gaudiū. par. patie-
tia lōganimitas bōitas. benignitas. māfuetudo. fides mo-
destia. p̄tinentia. castitas. De fructu qui erit iusto in futu-
ro. Esaie. iij. Dicite iusto quoniā bene. quoniā fructū ad-
inventionū suarū comedet. z Job. xij. Om̄is quidē disci-
plina in p̄nti videt̄ nō esse gaudiū s̄ meroris. postea autē
pacatissimū fructū exercitans p̄ eam reddet iusticie. Sa-
pien. iij. Honor labor gloriofus est fructus ad quē nos
p̄ducit iesus xps fructus ventris. Amen.

Fructus iu-
sti in via et
in patria.

Et psalmus. LVIII
T̄ripe me de inimicis meis de me
us z ab insurgētib⁹ i me libera me

Tripe me de inimicis meis) Titulus. In finē ne p̄das
vel corrupas dauid in tituli inscriptione quando misit
saul z custo diuit domū eius vt interficeret eum. Iste titu-
lus in parte supra habitus ē z expositus videlicet vsqz ibi
quando misit saul z est sensus tituli. p̄. iste dirigēs nos (i
finē) monet (ne corrupas vel perdas dauid in tituli inscri-
ptione) q̄ dicit ipm̄ esse regē qd̄ tamē facere noluit (saul)
id ē conalū in deoz (qm̄ misit z custodiuit domū eius) se-
pularū (vt interficeret eū) i. nomē eius z famā extingue-
ret. p̄. iste tripartitus ē. Primo petit xps. q. in passioe po-
situs liberari ab inimicis iudeis z orat p̄ salute gentium.
Secūdo cōfirmat salutem gentiū z orat p̄ salute iudeoz
ibi (conuertēt) Tercio affirmat salutē iudeoz z p̄tra-
qz gr̄as agit ibi (conuertēt) Primo ergo notandū qz qua-
tuor sunt genera inimicoz: quidā em̄ nocent solo deside-
rio nō audentes vel erubescētes. p̄umpere in dicta v̄l fa-
cta: quidā p̄umpunt in verba contumelie dicētes fratri
suo racha vel fatue. alij procedunt in verba z alapas citra
sanguinem: alij vsqz ad effusionem sanguinis p̄cedūt. cō-
tra ista quatuor dicit hic quatuor verba (eripe me) o (de-
us) pater dicit xps (de inimicis meis) iudeis inuidentib⁹
z voto nocētib⁹: tu dico (deus) q̄ potes (mens) q̄ vis z
debes (z ab insurgētib⁹) p̄ maledicta z blasphemias (i
me) id ē contra me (libera me).

Ps. lvij.

Quatuor sūt
genera inimicoz

Allegori-
ce de xpo.

Eripe me de operantibus iniquitatem z
de viris sanguinum salua me.

Eripe me de operantibus iniquitatem) i. colapbizātib⁹ z flagellā-
tib⁹ me (z de viris sanguinū salua me) i. de crucifozib⁹
v̄l p̄t legi d̄ q̄nqz p̄secutiones de q̄bus supra dictū est vi-
delicet antixpi. z falsoꝝ frat̄ū hereticozū. martyricidariū.
iudeozū. Dicit ergo in p̄sona eccl̄ie xps (eripe me de
inimicis meis) i. de antixpianis. p̄. Eripe me ab homine
malo id est antixpō (z ab insurgētib⁹ in me) i. a falsis
fratrib⁹ q̄ intra surgūt. libera me (eripe me de opantib⁹
iniquitatē) i. de hereticis de q̄b⁹ dicit petr⁹. ij. Sectas nō
meruerunt introducere (z de viris sanguinum salua me)
id est martyricidis.

Quia ecce ceperunt anīmam meam: irru-

Quali iusti
letant̄ de vin-
dicta maloz

erunt in me fortes.

Quia ecce ceperunt aiam meam cum dicit ceperunt notat insidias iudeorum quia aiam eius quaesierunt et quasi venati sunt et tandem ceperunt cum eum occiderunt. Tunc dicitur dicitur xps venatione ceperunt me quasi aue inimici mei gratis Job. xviii. Ceperunt xpm in hortu: propter hoc orat in ps. Eripe me de laqueo venantium: nec solum insidiose egerunt sed et impetuose: unde sequitur (irruerunt) cum impetu (in me fortes) ps. Quousque irrueritis in hominem. Act. vii. Dicitur de stephano impetu fecerunt unanimiter in eum: postea ostendit xps se dignum exaudiri seipsum propter innocentiam quam habuit que consistit in multitudine in caritate male intentionis. unde dicit.

4 Neque iniquitas mea neque peccatum meum domine sine iniquitate cucurri et direxi.

Neque iniquitas mea causa fuit huius impetuositatis in me (iniquitas) quidem dicit mala intentio: secundum illud Mathe. vi. Si oculus tu fuerit neque totum corpus tuum tenebrosus erit. Et sic. l. iij. Eo quod iniquitate non fecerit nec inuictus est dolus in ore eius et hoc appuit: quia in inimicis exorauit. Secundo in caritate mali operis. unde addit (neque peccatum meum domine). i. causa fuit. j. Per. ij. Qui peccatum non fecit. Tercio in puritate boni operis: unde dicit (sine iniquitate) i. pure (cucurri) in via mandatorum et semita consiliorum. Quarto in bono fine: unde addit (et direxi) i. ad rectum finem opera mea perduxi. Et quia cucurri et direxi ergo domine.

5 Exurge in occursum meum et vide: et tu domine deus virtutum deus israel.

Exurge in occursum meum ut me suscipias resurgente et ascende. postea incipit orare pro conversione gentium dicens (et vide) q. d. cum mihi sic occurreris fac etiam ut geres que non videri videat per fidem hoc est quod dicit (vide) i. fac videre. f. gentes per fidem vel sic (vide) fructum illius passionis mee. Et sic. l. iij. Si posuerit pro peccatis animam suam videbit semel longeuum postea ostendit quod deus pater hoc potest facere dicens (et tu domine deus virtutum) i. exercituum sex angelorum. Item ostendit quod debet facere cum addit (deus israel) q. d. tu qui es oim deus per creationem habet gratiam fecisti israel ut esses eius specialiter deus per cultum: et tu non es acceptor personarum: unde eandem gratiam debes facere gentibus. tu ergo (domine deus virtutum) qui potes gentes convertere (deus israel) qui debes hoc facere.

6 Intende ad visitandas omnes gentes non miserearis omnibus que operantur iniquitate

Intende ad visitandas omnes gentes in cordibus per gratiam: et exterius per predicationem apostolorum: postea petit penam eorum que noluerit converteri dicens (non miserearis omnibus que operantur iniquitate) i. peccata finaliter: et secundum hoc est sensus (non miserearis omnibus) i. nulli miserearis quod aliter distributio negationis: vel potest esse negatio distributionis: ut sit sensus (non miserearis omnibus) i. aliquibus de iudeis (non miserearis) licet etiam aliquibus miserearis de iudeis ipsis. misertus est enim dominus illis iudeis que penitentiam egerunt: sed non est misertus illis qui penitentiam noluerunt. Moraliter dicit ecclesia vel ipsum caput ecclesie xps (eripe me de inimicis meis deus meus) inimici christi et ecclesie sunt auari. Quarto. Iaco. Qui voluerit esse amicus huius mundi inimicus dei constituit. Aug. Per seculum ne quis quod tuos beare sic soles amicos ut dei facias inimicos. inter autem omnes auaros precipui inimici sunt auari plati et mali sacerdotes et clerici quorum manus inungunt in signum quod nihil deberet remanere in manibus suis quod pauperibus non daretur: quia tales violenter tenent ecclesiam et proficiunt ei iuxta quod dicit Treno. j. Facti sunt hostes eius in capite ideo petit huius xps vel ecclesia eripi: quasi cum violentia de manibus eorum. Ezech. xxxv. Liberabo gregem meum de manibus eorum (et ab insurgentibus in me confundantur: et alibi amici mei et primi mei aduersus me appropinquabo. et sic. Job. xv. Cucurrit aduersus domum meam erecto collo et pingui ceruice armatus est: sic ergo propter querit xps et ecclesia platorum cupiditate et superbia. postea cum conuenit de eorum iniusticia cum subiungit (eripe me de operantibus iniquitate) i. de platis iniqui iudicia facientibus. Et sic.

Moraliter de ecclesia.

lix. Consilium puerum est retrosum iudicium et iusticia longe stent: corruit in plateis veritas et equitas non potuit ingredi et quod huius faciunt plati hi Dan. xii. Egressa est iniquitas de babilone a senioribus iudicibus que videbant regere populum. Item conquerit de eorum carnalitate: unde dicit (et de viris sanguinum non salua me) i. de platis que superflue amant parietes suos: et eis conferunt bona ecclesie quibus debent. Et que edificatis syon in sanguinibus: nec in merito petit ecclesia ab his liberari quia ipsi violenter intruderunt se in ea: unde ostendit eorum violentiam dicens (quod ecce) oibus apparatus est (ceperunt aiam meam) dicit xps. i. pacem aie mee. f. ecclesiam quam emi dabo amicum meum. Bere. xii. Dedit dilectam aiam meam in manus inimicorum eius. Ephe. v. Christus dilexit ecclesiam et seipsum tradidit pro ea (ceperunt) dico per violentiam intrusionem: unde sequitur (irruerunt) impetuose (in me fortes) per sanguinitatem dicentes ope verbum illud Sap. ij. Sit autem fortitudo vestra lex iusticie. et Amos. vii. Mone in fortitudine vestra assumpsimus cornua. Et postea aliis credere quod meruisset ecclesia excusari se dicens (neque iniquitas mea etc.) cum est que tales habet pastores qui me affligunt. Job. xvii. Non peccauit in amaritudinibus morat oculus meus. Item Job. xvj. Dec passus sum absque iniquitate manus mee cum haberem mundas ad deum preces (sine iniquitate) i. sine offendiculo fratrum (cucurri) viam mandatorum. Proverbio. iij. Et currus non habebis offendiculum (et direxi) sed eos que ambulat in circuitu vel in triuio: et propter hoc petit auxilium contra illos et vindictam de ipsis dicens (exurge in occursum meum et vide) i. videre te ostendit quod dissimulando videris non videre (et tu domine deus virtutum) id est angelorum: vel (virtutum) gratuitarum (deus israel) i. ecclesie videtur deum per fidem (intende ad visitandos omnes gentes) i. omnes populos eis subiectos secundum quod inuenit eos male repperit intrusisse subditos in eosde platos adiutores: sic enim facit paterfamilias qui oues commisit pastoribus visitat oues et numerat et pinguedinem palpat lanam et fetus pensat: et si minus inuenit a pastore requirit: unde dicit iacob ad laban. Gen. xxxj. Viginti annis fui tecum oues tue et capre tue steriles non fuerunt. ego damnus omne reddere habet quicquid furto peribat a me exiges. sic faciet dominus in iudicio: unde dicit xxxiij. Ezech. Ecce ego ipse requiram oues meas. f. de manibus platorum et visitabo eas sicut visitat pastor gregem suum. Jeremie xxxiij. Adhuc redibunt greges ad manum numerantis: sed ne subditi idcirco putent se excusari propter defectum platorum audiant quod addit (non miserearis omnibus que operantur iniquitate) q. d. licet punias platos propter peccata subditorum: non tamen imunes sunt a pena qui peccata fecerunt. Ezech. iij. Ipse impius in iniquitate sua morietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram. Item de quolibet iusto potest poni ut dicit iustus in tribulatione tentationum positus: (eripe me de inimicis meis deus meus) et dicit pluraliter de inimicis quia multi sunt videlicet.

Et plati redder deo roes de suis subditis

Moraliter de iusto viro orate se liberari a multis suis inimicis.

- Amundo retinente.
 - Ab dyabolo impellente.
 - Aluxuria lubricante.
 - Agula inebriante.
 - Ab avaricia onerante.
 - Ab inuidia cruciante.
 - Atristicia suffocante.
 - Ab ira interficiente.
 - Ab inani gloria interiora vastante.
 - Asuperbia excecante.
- Amun. re. unde in bymno hi sunt quos retinetis mundus inhorruit. Job. xvii. immisit in rebete pedes suos. id est in curiositatem mundi et in maculis eius ambulat. id est in occupationibus mundanis et sequitur tenebris planta eius laqueo etc. quia non facile est euadere manus mundi. Genesis. xiiij. Vallis siluestris multos puteos habet bituminis. id est mundus habet multa retinacula. Item a dyabolo impellent. Psalmus. Angelus domini coartat eos Item a luxuria lubricante. Treno. iij. Lubricauerunt vestigia vestra in itinere platearum vestrarum ubi scilicet sunt mulieres et choree. Item a gula inebriante. Genesis. xix. Due filie loth cum inebriauerunt. Due filie iste

sunt luxuria & gula: vel comestio & potatio supflua que se-
nes infatuat. Itē ab auaricia onerāte. Greg. ad cōpedes
onerat q̄qd̄ p̄ter necessitatē accumulāt. Item a tristitia
suffocāte. Eccl. xvij. Tristitia cordis flectit ceruicē Itē
ab ira interficiēte. Job. v. Virū stultū interficit iracūdia.
Uersus. Itē ab inuidia cruciāte. Quid? Justus inuidia nihil ē
q̄ p̄tinus ipsum. Actore rodit cruciatq; suū. & Horati?
Inuidia seculi nō inuenere tyrām maius tormentū. Itē
ab inani gloria interiora deuastante. Eccl. xlij. De vesti-
mētis nascit tinea. i. de opibus inanis gloria. Itē a super-
bia excecante. Greg. Tumor mētis obstaculum veritatis
Iti aut inimici si pace dimitterēt boiem sicut multi sūt
inimici q̄ tamē nunq̄ insurgunt ad huc possent tollerari s̄
ipsi tora die insurgāt: vñ postea petit & ab insurgētibus il-
lis inimicis in me id ē s̄ me: libera me. mūdus ei insurgit
cōtra iustos species rerū visibilib; representando: & quando
q̄ eos psequēdo dyabol? cōtinue mala suggerendo: luxu-
ria oblectationib; alliciēdo gula necessitatē p̄cedendo
auaricia casus emergēs an oculos ponēdo. tristitia dif-
ficultatē & p̄p̄riā impotentia ostendendo. Ira iniuria illa
rā ad memoriā reducēdo. Inuidia aliena bona pinguior-
ra ostendēdo. Inanis gloria p̄p̄riā bona numerādo & esti-
mādo. Supbia multa de seipso suggerēdo. Quia vō faci-
le trahit hō ad hec vitia per exemplū: ideo postea bñ pe-
tit (eripe me de operatib; iniquitatē) .i. peccatū ne ab eis
inficiar. Seneca. Subtrahēdus ē p̄p̄lo anim? tener: & pa-
rū tenat recti. s̄. Comitū sunt inter gētes & didicerūt opa
eorū. tales aut q̄ sic volūt cauere vitia & cōsoria moloz.
linguis detrabentū corrodiuntur. Iuxta illud Esaiē. liij.
Qui recessit a malo pede patuit: vñ vltimus petit ab his
liberari dicens (& de viris sanguinū salua me) viri sangui-
nū sunt detractores: q̄ alienū sanguinē & carnes crudas
comedūt. Prouerbio. xij. Viri sanguinū oderūt simplice
Prouer. xij. Noli esse in comestationib; eoz qui carnes
ad vescendū conferūt. ab his ergo petit liberari (q̄ ecce)
dñe (ceperūt animā meā) .i. cito possūt capere: nisi tu suc-
curras (q̄ iruerūt in me fortes) .i. fortit: & hic ē mod? lo-
quēdi cū em̄ aliq̄ vident se ab inimicis circumdari et diffi-
dunt de virtutib; suis: dicūt ad inuicē: capti sumus cuz ta-
men adhuc nullus ceperit eos ita dicit h̄ (ceperūt animā
meā) mulier autē ē laqueus quo frequēter capit̄ aia homi-
nis. vñ Prouer. vij. Mulier aut viri p̄ciosam animam ca-
pit. Eccl. vij. Inueni amariore morte mulierem que la-
queus venatorū ē & sagena cor eius & vincula sunt manū
eius. S; q̄ nō oēs capiunt hoc laqueo vel sagena diabo-
li addit ibi q̄ placet deo effugiet eā. q̄ aut peccōr ē capietur
ab ea. Ideo ne putet iustus iā omnino captus addit hic
(neq; iniquitas mea neq; peccatū meū dñe) quasi dicat li-
cet ita me inuasit: nō tamē cōtraxi vel feci iniquitatē con-
sentēdo: nec peccāi operādo qd̄ suggerunt vitia vel demo-
nes vel mali boies malū exemplū prebētēs: vel sic (neq;
iniquitas mea) qd̄ fecerim malū p̄pter suggestiōē eoz (ne
q; peccatū meū) qd̄ dimiserim bonū p̄pter detractiōem
alioy: vñ ecōuersio. he sunt em̄ due ptes iusticie. s̄. recedere
a malo & facere bonū: vñ de his duob; subiūgit (sine iniqui-
tate cucurri) ecce recessus a malo (& direxi) ecce opatio
boni cū recto fine (direxi) em̄ dicit. i. recta opa feci nō ad
terrā inclināni ea s̄ (direxi) ad celestia. j. Cor. ij. Sic cur-
ro nō q̄si in incertū. s̄. Utinā dirigant vie mee ad custo-
diēdas iustificatiōes tuas & q̄ sic (cucurri & direxi) ergo
(erurge i occursum meū) vt me adiuues & ē rectus ordo si
vis q̄ dñs occurrat tibi curre ad eū & dirige te ad eū & nō
fugas ab eo appropinquātib; ei appropinqt deus. Jac.
iij. Appropinqte deo & appropinqbit vobis: hoc autē er-
bū bñ cōpetit moriēti vt dicat (erurge i occursum meū) qñ
sez trāsire d; aia p̄ mediū aerē plenū demonib;: tunc em̄
indiget ductore: vñ daf ei viaticū. i. vie custos & vere ma-
gnus honor ē aie qñ de? erurgit i occursum ei? vt det ei lo-
cū. Ephe. iij. Donec occurrā? oēs i vnitatē fidei in agni-
tionem filij dei (& vide) meā patientiā & eoz p̄teritiā. s̄.
Uide humilitatē meā de inimicis meis: & fm̄ qd̄ videris
retribue eis hoc ē qd̄ sequit̄ (& tu dñe de? virtutū de? istū

intende ad visitādas oēs gentes) in p̄nti ad correctiōē.
ps. Visitabo in virga iniquitatis eoz (nec miserearis oib;)
q̄cunq; sunt (q̄ operant̄ iniquitatē) qñ. s̄. pumas in p̄senti
bonū em̄ ē sic nō misereari sicut bonū ē egro q̄ cyurgicus
nō parcat carni putride: s̄ absandat eā. ij. Mach. vj. Nō
sinere peccōres ex sentētia agere: s̄ statim vltiones adhibe-
re magni bñfij ē indicū. vnde Amos. iij. dī. verbū valde
psolatorū afflictis oibus: tūmō vos cognoui ex omnib;
nationib; terre: idcirco visitabo sup vos oēs iniquitates
vestras: vel de futuro pōt legi (intēde ad visitādas omēs
gētes) Esaiē. xxvj. Egrediet̄ dñs de loco suo. s̄. miscdie vt
visitet iniquitatē habitatoris terre s̄ eū. Jere. ix. Nūquid
nō sup his visitabo: aut in gentē huiusmodi nō vlcise-
tur anima mea (nō miserear? oibus q̄ operant̄ iniquitatē)
quia tūc nō erit locus miscdie: s̄ solū iusticie. Prouer. vj.
Zelus & furor viri nō parcat in die vindicte: nec acciescet
cuiuscq; p̄abus nec suscipiet. p̄ redemptiōē dona plurima
Est autē multiplex visitatio domini.
C Redemptiōis. Luce. j. Visitauit nos oriens ex alto. et
vij. Deus visitauit plebem suam.
C Misericordie vt beneficiōy. Gen. xxi. Visitauit domi-
nus saram sicut p̄miserat tē.
C Iustificatiōis ps. Visita nos in saluari tuo.
C Propbetice inspiratiōis. Eccl. xlij. Ossa illius visitata
sunt & post mortem p̄betauerunt.
C Probatiōis. Job. vij. Visitas eum diluculo et subito
probas illum.
C Consolatiōis. Ezech. xxxij. Requiram oues meas et
visitabo illas sicut pastor gregem suum.
C Reuelatiōis p̄ somniū. Ecclesiasti. xxxij. Somnia ma-
lescientiū vana nisi ab altissimo fuerit inuisitatio
C Conservatiōis in bono. Job. x. Visitatio tua custodi-
uit spiritum meum.
C Correctiōis. ps. Visitabo in virga iniquitates eoz et in
verberibus peccata eozum.
C Liberationis. Jere. xv. Visita me & erue me. Judi. iij.
Orabant deum vt visitaret populum suum.
C Temporalis vltionis. Esaiē. x. Quid facietis in die vi-
sitationis & calamitatis de longe venientis.
C Iudicij. j. Pecc. v. Humiliamini sub potētē manu dei vt
vos exaltet in die visitatiōis.
C Eterne damnatiōis. Esai. xxxij. Post multos dies vi-
sitabunt. & xxvij. Visitabit dñs in gladio suo duro & grā-
di & forti super leuiathan.
C Conuertentur ad vesperam et famē pati-
entur vt canes et circuibunt ciuitatem.
C Conuertent̄ ad vesperā) Secda ps in qua p̄uersionem
gentiū & salutē eoz quā supra p̄terat affirmat. Dicit er-
go xps vñ ecclia (conuertent̄) gentes ad fidē (ad vesperā)
in vltima etate. j. Cor. x. Scripta sunt ad correctiōē no-
strā in quos fines seculoz deuenerūt. j. Job. ij. Antichri-
sti multi sunt & nūc scim? q̄ nouissima hora ē qd̄ cōuer-
si faciēt subiūgit (& famē) .i. desiderū conuertendi alios
(patient̄ vt canes) ad lram q̄ semper sunt quasi famelicū
(& circuibunt ciuitatē) istem p̄dicādo circa eam p̄ totū mū-
dū. ipsa ei ē i medio mūdi q̄si centrū. vel (circuibunt ciuita-
tē) .i. ecclēsiā munitē cōtra hereticas impugnationes.
C Dicitur em̄ p̄dicator: canis multiplici respectu.
C Propter latratū p̄dicatiōis. Esaiē. lvij. Clama ne ces-
ses quasi tuba exalta vocem tuam.
C Propter olfactū sagacitatis. ij. Cor. ij. Non ignoram?
cogitationes ei?
C Propter linguam medicinalem. ps. Lingua canum tuo-
rum ex inimicis ab ipso. Prouerbioy. xv. Lingua placa-
bilis liquum vite.
C Propter continuam famē Phil. j. Testis ē mihi deus
quō cupiā oēs vos in visceribus iesu xpi.
C Propter dñi sui fidelitatē. Luc. xij. Quis putas est fide-
lis seruus & prudens quem consti. tē.
C Propter lupoz odiū. ps. Iniquos odio habui & alibi. q̄
diligitis dominū odite malum.

Visitatio domini multiplex.

7

Predicator dicitur canis multiplici respectu.

Vertical marginal notes on the left edge of the page.

Ecce loquentur in ore suo: et gladius in labijs eorum quoniam quis audiuit.

Ecce loquetur in ore suo) ecce dicit ppter manifestatiões (in ore suo) dicit ppter facilitatē vñ apls dicit Ephef. vi. Orate vt deſ mibi sermo in aptione oris mei: nec palpabit vicia s acriter reprehendēt. vñ dicit (et gladius in labijs eoz) .i. vmo viuus et efficar et penetrabilior omni gladio accipiti et ptingens vsq; ad diuisionē aiez spūs cōpagum q; qz ac medullaz. Heb. iij. Dico qz famē patientur et circuibūt (qm̄ q̄s audiuit) .q. d. qz pauci audiēt eos ideo oportebit eos magis circuire et ideo magis famelicū erunt.

Et tu domine deridebis eos: ad nihiluz deduces omnes gentes.

Et tu) .q. d. ita noluit audire (sed tu dñe) pater (deridebis eos) in fine. Prouerbi. j. Ego q̄s in interitu vestro ridebo (ad nihilū deduces oēs gētes) .i. in gētilitate perma nētes: videt autē h̄ pph̄a de ordine p̄dicatoz (uertentē) .i. simul uertentē ex toto oia relinquētes: et xpm̄ pauperē in paupertate sequētes (ad uesperā) vt supra .i. in fine mundi. Luc. xij. Misit hora cene seruū suū dicere inuitatē vt ueniret ibi Glo. Hora cene fines seculi: in hoc fine mittit seruus .i. ordo p̄dicatoz ad inuitatos p̄ legē et pph̄as: et no tantē h̄ illa q̄ necessaria sunt p̄dicatoz. P̄mū ē zelus anī marū vñ dicit (et famē patientē) .i. famē uertendi alios. P̄bil. j. Testis ē mibi de quō cupiā oēs uos i uisceribus iesu xpi: hūc zelū generat charitas. Joh. vi. Petre amas me: pascere oues meas. Lu. x. Misit illos binos rē. ibi Glo. f. Nemo p̄dicationis officiū v̄z suscipē q̄ erga aliū charitatē nō h̄z. Scdm̄ qd̄ necessariū ē p̄dicatoz: ē defensio fidei qd̄ notat cū dicit (vt canes) canes ei arcēt lupos et fures latratu et morsib⁹ suis sic p̄dicatores hereticos p̄ p̄dicationē et disputationē. j. Pet. iij. Parati sp̄ ad satisfactiōnē omni p̄secutiōis nos rationē de ea q̄ in nobis ē fides spe sic faciebat paul⁹ q̄ dicit. j. Cor. xv. Si fm̄ hominē ad bestias pugnaui ephesi qd̄ mibi p̄dest. p̄ xpm̄ dī. Eia. lvi. Canes muti nō ualēt latrare. Tercū ē sollicitudo et diligētia p̄dicādi qd̄ notat cū dicit (et circuibūt ciuitatē) Ma. thei. iij. Circuibat iesus oēm galileā docens in synagoga eoz. Cañ. v. Inuenerūt me custodes q̄ circuibūt ciuitatē. Quartū ē gr̄a loquēdi: vñ sequit̄ (ecce loquetur in ore suo) etiā p̄ quosdā p̄latos quoz quidā p̄dicant nō in ore suo) qz optet qz alij fabricēt eis sermones suos: vnde uulgarit̄ dī. iste non loquit̄ ore suo. s ore spūs sancti .i. ore alieno. cōtra illud Prouer. v. Deriuēt fontes tui foras et in plateis aquas tuas diuide tui dicit nō alieni. alij autē peiores sunt q̄ nūq; aperit os ad p̄dicandū. s sp̄ faciunt alios p̄dicare de q̄bus pōt dici os habēt. et nō loquentur: alij autē sunt pessimi q̄tū ad hoc q̄ nec p se nec p alios p̄dicāt: s p̄dicatores. p̄hibēt a suis dyocēsib⁹: s bon⁹ p̄lat⁹ Moyses dicit Nūe. xj. Quis mibi det vt ois ppl̄s p̄bet̄ et det eis dñs spm̄ suū: ibi. glo. Greg. pia pastorū mens qz nō p̄p̄riā gloriā s actoris q̄rit ab oib⁹ uult adiuuari qd̄ agit: hec sunt tria genera p̄latoz q̄ nō loquunt̄ in ore suo Quinto necessariū ē p̄dicatoz qd̄ efficacit̄ p̄dicet vñ se quif̄ (et gladius in labijs eoz) .i. verbū dei diuidēs. s. om̄nē carnalitātē et occidēs pctm̄ et fugās demones fm̄ qd̄ p̄missū ē supra i illa auctoritate Hebre. iij. Cuius ē vmo et efficar rē. Jere. xlvij. Maledictus q̄ p̄hibet gladiū suū a sanguine. Esa. xlij. Posuit os meū q̄si gladiū acutus. ij. Mach. xv. Ausus ē Jeremias dedisse Jude gladiū aureū dicens: accipe sanctū gladiū munus a deo in quo superabis inimicos filioz isrl̄ de hoc gladio dicit dñs Mat. x. Nō ueni pacē mittere s gladiū. h̄ ergo gladi⁹ i labijs eoz q̄ sunt boni p̄dicatores et uere gladi⁹ reputat̄ a mūdānis vñ nec audire uolūt nec facere qd̄ p̄dicat̄. nolūt em̄ separi a mūdo nec pctm̄ in se occidere vñ bñ addit (qm̄ q̄s audiuit) .q. d. pauci audiūt. Eia. liij. Dñe q̄s credidit audire tu ostendebat fm̄ ones eius illudebatq; p̄betis et tales deridebit dñs: vñ sequit̄ (et tu dñe deridebis eos) qz. scilicet

Nota tria genera p̄dicatoz.

Nota tria genera p̄dicatoz qui nō loquuntur ore suo

derident te et tuos: Prouerbioz. iij. Illusores ipse deluder: et ad nihilum deduces (omēs gentes) id est eos qui nolūt se circūcidere spūaliter terrena et carnalia a se amputando supra ad nihilū uenturū tanq̄ aqua decurrens et nota ē hic duplex nota maloz. Prima est cōfusio: vñ dicit (deridebis eos) Secda est sepatio a deo q̄ notat cū dicit (ad nihilū deduces rē.) ad nihilū em̄ deducunt q̄ a uero esse separant vt sint focij eius q̄ nō est: sicut dicitur Job. viij. Potest etiā legi moralit̄ in malo p̄ p̄latos sic (cōuertent) id ē simul uertent in malū (ad uesperuz) id ē in tribulatione. multi em̄ sunt strenui in p̄speritate q̄ tamē deficiūt in aduersitate sicut fuerūt apli ante passionē dñi dicētes. Et si optuerit me mori tecū rē. Mat. xxvj. Qui tamē defecerūt in passione, et maxime solēt cito ita cōuerti ad malū in tribulatione homines delicati. vñ Jere. xlvj. Mercenarij eius q̄ uersabant in medio eius q̄si uultu saginati uersi sunt et fugerūt simul nec stare potuerūt q. d. Qui uisitati sunt in delicijs nō resistūt tentationibus ps. Filij effrem intendentes et mittentes arcū cōuersi sūt in die belli Treno. iij. Qui uescabant uoluptuose interi erūt in uijs et tales (famē patientē vt canes) p̄ auariciā et detractionē et ardorem libidinis. Esa. lvi. Dormientes et amantes somnia canes impudentissimi nescientes saturitatē. tales autē canes nō sunt boni custodes ouiu: vñ dicit Crisostomus. Canis q̄ meditat̄ gustare sanguinē nō pōt custodire gregem (ecce loquent̄) isti canes mordētes per detractionē (in ore suo) polluto nō ore dei (et gladi⁹ in labijs eoz) quia lingua eoz gladius acut⁹ (qm̄ quis) id ē aliq̄s (audiuit) .q. d. aliter non detraherent quia si nō eēt auditor nō inueniret detractor. Prouerbi. xxv. Ventus aquilo dissipat pluuiam et facies tristis linguam detrahet: tem: uel contra eos qui p̄dicant et operari nolunt dicit B (gladius) uerbi dei (in labijs eoz) nō in manibus (quonia quis audiuit) vñ q̄ tale q. s. militie p̄ncipes in bello portarent gladium in labijs et nō in manibus: hoc ioculatorū est non militū: et qz ipsi ita sunt ioculatores et derisores (et tu domine deridebis eos rē.) ps. Astiterunt reges terre et p̄ncipes conuenerunt in vñ aduersus dñm et seq̄tur q̄ habitat in celis iridebit eos. sequitur.

Moralit.

Fortitudinem meam ad te custodiam. qz deus susceptor meus es. deus meus misericordia eius proueniet me.

Fortitudinem meā) legi in p̄sona xpi sic cōtra iudeos dicit supra qz irruerūt in me fortes et tamē licet possim eos perdere: tamē patienter sustineo. hoc est (fortitudinē meam ad te) o pater (custodiam) id ē fm̄ dispensationē tuā differam uindictā: et merito. quia tu es deus susceptor meus per immunitatem peccati et per resurrectionem (de⁹ meus) supple est et est hic metaplasmus: quia mutat p̄sonam (misericordiā eius) .i. patris (proueniet me) quia plenitudine charismatum uixit me p̄te participibus meis: et plus fecit quia.

Allegorie. de xpo.

Deus ostendit mihi super inimicos meos ne occidas eos. nequando obliuiscantur populi mei.

Deus) pater (ostendit mihi) quid agendū esset (sup inimicos meos) iudeos quia. s. oranduz esset p̄ eis et cū hoc dicere deberet dicit ipam orationē et orat p̄ eis xps dicens (ne occidas eos) o pater corporaliter nec spūaliter: idō (ne quando) .i. ne aliq̄n (populi) .i. iudei qui erāt ppl̄s me⁹ p̄culiaris (obliuiscant̄ mei) sed recolāt et reuertant ad me p̄ penitentiā: uel (ne populi mei) .i. xpiani (obliuiscantur mei) .i. mee passionis quia iudei qui dispersi uiuunt sunt quasi signū memoriale passionis xpi quem ipsi interfecerūt vnde Naum in p̄ncipio. Onus minue liber uisionis mini ue signat iudeos q̄ interpretatur spectrofa: et ipsi fuerūt olim speciosi. Hoz onus .i. pena est liber uisionis .i. memoriale passionis. dico ne occidas: sed tamen.

Bisperde illos in uirtute tua. et deponere eos protector meus domine.

12

Vertical text in the right margin, likely a commentary or continuation of the text.

Disperde illos p oia regna mudi (in virtute tua) sicut potes es et fortis (et deponere eos) de potentia et de terra sancta in qua posuisti eos (tu) dico (dne) q es protector meus: vel (deponere) .i. referuari facias: sicut de depositu quod comendatu est sup custodia: vt. s. in hoc sis (ptector me? do mine) qz ipsi sunt testimoniu passiois mee: s. deponere a malicia vt fortiores surgat cu eos cadere feceris: sicut Paulus de quo cantat ecclesia prostratus est seuisim? psecutor sed erectus est fidelissim? pdicator: dico in qz (ne occidas eos) sed occide dimittendo et humiliando eos.

13 **Belictum oris eoz sermonem labioz eoz: et coprehendantur in superbia sua.**

Belictu oris eoz) quo clamauerunt crucifige et occide. sermonu labioz eoz) quo dixerunt tibi labijs (et no corde) magister scimus qz verax es et viam dei in veritate doces Math. xxij. vel sic (belictu oris eoz) et sermonu labioz eoz) occide .i. inexplerit et irritu ostende. dixerunt enim Job. xj. Si dimittimus eu sic: oes credet in eu: et venient romani et tollent locu nostru et gentem: s. ideo qz no dimiserunt eu sed occiderunt oes credunt in eu: et amiserunt ipsi locu et gentem: et sic eozu verbu frustratu est (et coprehendantur in superbia sua) .i. in bono .i. p. d. us supbie sue et in ges facinus dat eis intellectu vt intelligant se male egisse: videntes q eozu consiliu no pfuit eis: et sic cofusi peniteant. Hiere. ij. Quod cofundit fur qn dephendit: sic cofusi sunt filij israel hui? aut couersionis ministri fuerunt apostoli: vñ sequit.

14 **Et de execratione et medacio annuciabunt in consumatione ira consumationis et non erunt**

De execratione) qua xpm execrabant (et de mendacio) qd contra eu dicebat (annuciabunt) .i. annuciando arguetur iudei (in consumatione) .i. qn consumabunt: vel (vt consumant) in bono: quod aut execrabant iudei xpm et metia bant contra eu in multis locis habebat: sicut Job. viij. Nonne hui dicim? nos qz samaritanus es et demoniu habes: et annuciatioe et redargutione aploz et couersione iudeoz habebat Act. ij. Dixit petrus iesus nazarenu viru approbatu a deo in bonis virtutibus et pdigijs et signis q fecit p il lu deus in medio nri huc defuncto cofilio et prescientia dei traditu p manus iniquoz affligetes interemitis te. et post sequit his auditis copuncti sunt corde et dixerunt ad petru et ad reliqs apostolos: qd faciem? viri fratres dico (in consumatione) s. quod sit consumatio ista subiungit (in ira) .i. in vindicta dei: no consumptiois q erit i futuro: sed (consumationis) ad correctione q est in pnti: et hoc (ira) misericordia est magna: vñ Grego. Magna misericordia est in pnti misericordia no cosequi. ps. Deus tu pitius fuisti eis et vlcisceris in oes adiuuantes eozu. ij. Mich. vj. Etenim multo te po re no sinere pctobus ex sua agere s. statim vltioes adhibere magni bnficij est indiciu: et sic post hanc ira no erunt tales quales ante fuerunt si superbi et peccatores. Prouer. xij. Aerte impios et non erunt.

15 **Et sciant quia deus dominabitur iacob: et finium terre.**

Scient) .i. ipsi (couersi qz deus) xps (dnabit iacob) .i. iudeoz (et finiu terre) .i. gentiu. Moraliter dicit vir iust? (fortitudinē meā ad te custodiam) Duplex est fortitudo Ana spūalis. s. aie. Alia naturalis. s. corpis: et vtrāqz debemus custodire dñi a q est fortitudo amic sunt virtutes et opa. Prouer. x. Fortitudo simplicis via dñi: simplex qui. dē est amia: via autē dñi qua ad ipm imus sunt virtutes et opa. i. custodia mādator: de quo ps. Alia mādator tuo rū cucurri: fortitudinē autē istā custodire ad dñm: est omne bonū vtutis et opis no sibi sed dño ascribere: aliter enim no custodit sed perdit. Greg. Cito bonū perdit qd a largitore no custodit: sic dyabolus bonū naturale qd habuit sibi ascribendo amisit: sic etiā sedm hūanas leges miles terrā meref amittere quā a rege se no recognoscit tenere: ppter hoc dicit vir iustus (fortitudinē meā) naturale (ad te custodiam) qz (tu es de? susceptor meus) q me. s. suscepisti in seruū tuū: et adoptasti in filiū: et hoc no meis merit? s. tua

pura misericordia: hoc est qd sequit (deus me? misericordia) eius (puent me) infundēdo grām et dando voluntate bonū faciendi. Aug. Misericordia dei puent vt velim? sub sequit ne frustra velimus: vñ in psal. Et misericordia tua subsequet me: ppter hoc ergo debemus ei omnia bona nostra ascribere dicentes (fortitudinē meaz ad te custodiam) qz sicut dicit versus.

Quicquid habes meriti preuentrix gratia donat. **Aerius.**
Nil deus in nobis preter sua dona coronat.

Multi autē male custodiunt istā fortitudinē: qz eam amittunt sicut sanfon cui valida pscidit crines dñi i gremio illi? ipse dormiret: valida interpretatur sicula et signat concupiscentiā duplicē q semp dicit et clamat affer affer: hec enim sunt due filie videlicet dyaboli sanguisuga cupiditas et libido q semp clamant affer affer. Prouer. xxx. Si vobis homo fortis quantūcumqz fortis sit in gremio alterius istaru dormiat id est se ei exponat: pscidit ei crines .i. sanctas cogitationes et affectioes: et sic recedit fortitudo spūalis: fortitudinē etiā am corporis debem? custodire no ad libidinē sed ad dñm id est ad honore eius vt ei fortius seruiam? .j. Cor. x. Siue manducatis siue bibitis oia in gloria dei facite. ij. Re. xij. Ambulauit in fortitudine cibi illius vsqz ad montem dei ore: sunt autē quidā q istā fortitudinē amittunt in seruitio dei. sicut indiscreti q accedunt in ieiunijs et vigilijs et disciplina. Alij autē sunt q amittunt eā in seruitio dyaboli: sicut illi qui totā iuuentutē suam in vitijs consumunt et expectant facere penitentiā vsqz ad senectutē: tales no possunt dicere (fortitudinē meā ad te custodiam) sed imbecillitatez meā ad te custodiam et fortitudinē ad dyabolū. Prouer. v.

Me des alienis honore tuū et annos tuos crudeli ne forte impleant extranei viribus tuis et labores tui sint in domo aliena et gemas in nouissimis qn consumpseris carnes et corpus tuū te. Idē etiā pot dicit contra eos q nimis diu studēt in logica vel alijs sciētijs: et qn senes sunt tūc pmo volūt audire theologia. Debem? autē eā custodire ei ex q ipse dignat acceptare seruitiū qd ei pot facere corpus no strū: hoc est quod dicit (qz tu es deus susceptor me?) qui dignatē suscipis qd possum facere: et hoc no qz indigeas ope meo: sed vt ego merear ibi: hoc est qd sequit (de? meus misericordia eius puent me) sicut hō diues q no indiget opa cuiusdā paupis: si tamē cōducit eū vt ille possit lucrari facit eū eo misericordiam. ps. Honorū meozū no eges. Itē ipsa ania hois et ipm corpus eius est fortitudo. i. munitione vtrūqz enim est quasi quoddā castrū dei qd dyabolus obsidet animā tēptans vitijs spūalibus et corpus carnalibus Nos autē vtrāqz fortitudinē siue munitionē debem? custodire dño: qz sum? castelli ipius et si tradam? aliquid eoz dyabolo obsidēti pditores sum? qdam autē defacili tradūt: qbus dicit Naū. iij. Omnis munitiones vte sicut ficus eū grossis suis: et si cocussē fuerint cadēt in os comedētis qscito enim dyabolus cocutit aiam p supbiam vel inuidiaz vel irā: tradūt eū cōsentiendo: qn aut cocutit corp? p pruriginē tradūt illud libidini: sed vir iust? dicit (fortitudinē meā ad te custodiam) viriliter repugnādo cōtra aduersarios: qz (tu es deus susceptor meus) tanqz scutifer q in tiro cinio suscipit dñm suū et ducit eū extra bellū qn sessus est in bello: sic dñs licet nos tēptari pmittat: tñ protegit nos et adiuuat. j. Cor. x. Fidelis deus q no patiet nos tēptari supra ad qd potestis: sed faciet eū tēptatione etiā puentū vt possitis et ipsi sustinere et possit dicere dyabolus: vnde scis q dñs ita succurret tibi (ecce deus meus misericordia ei? puent me) qn dicat quia eius misericordia etiā pctōres et impios preuenit: pro certo scio q sibi seruientem no derelinquet: sedm qd dicit apls ad Ro. v. Cū adhuc peccatores essemus xps pro nobis mortuus est: multo igif magis iustificati nūc in sanguine ipius salui erimus p ipm. Possit autē aliquis dicere ex quo tu habes tantū susceptore et adiutore: quare ergo no potius dicis inimicos occidā vel efugabo vt no accedāt ad me tēptandū: ad hoc soluit (deus ostēdit misericordiam sup inimicos meos) .i. ostēdit mihi vtilitatē que sequit ex tēptationibus eoz et dixit mihi in spirando (ne occidas eos) .i. ne queras morte eozū s. tñ

Aerius.

Figura.

Moralit.

Fortitudo duplex et vtrāqz deo est custodia.

victoria qz in exercitio est lucra: sicut dicit apls. ij. ad Ebi mo. ij. Non coronabit nisi q legitime certauerit. z Greg. Teptatio cui no consentit no est peccatu: sed materia ex- ercende virtutis (ne qn obliuiscant populi). i. motus z co- giraciones cordis tui (mci) qsi dicat si sine pugna teptatio. na esset cito supbiros z mei memoria no haberet: in tem- ptationibus aut humilians videt tua debilitate: z io cog- ris ad me frequenter recurrere: vñ no expedit tibi esse sine teptationibus: vñ Deuf. vij. No poteris delere eas gentes pariter ne forte multiplicent contra te bestie terre getes il- le q filios israel infestabat signat teptationes q si parit de- leant multiplicatur bestie terre. i. motus superbie q totuz fructu terre nostre stantur. Sic ergo instruit vir iustus petit no omnimoda deletionem: sed dispersionem dicēs (disp de illos in virtute tua) vt. f. no veniant ad me in tanta mul- titudine qd eos vincere no possum: vel (disperge). i. pau- latim destrue: sicut dicit Deuf. vij. Deus magnus z terribilis ipse consumet nationes has in conspectu tuo paulatim atqz p partes (z deponere eos) ponendo me victore sup eos (tu pector: meus dñe z deponere delictu oris eozu a me). i. fac vt no superet me p suggestiones qbus suggerit vt te dere linqua (z sermonē labioz ipsoz) quo mihi pdicant vt ad peccatu me couertā illum deponere vt non pualet in me. z coprehendant in supbia sua: tūc coprehendunt demo- nes in supbia sua qñ is que teptant astutias eozu cogno- scens cogitat apud se z eis obijcit q malu est peccatu fa- cere cu ipi demones pro pctō superbie de celo ceciderint. Eccli. xxiij. In vanitate sua apphendi pctōz. i. dyabolus. Huc aut no coprehendunt nisi a sanctis z spūalibus vi- ris. Na carnales z pctōres ipi potius coprehendunt: sed tandē in die iudicij tūc oibus apparebit eoz malicia z fal- lacia: vñ sequit (z de execratione z mēdacio annūciabit) .i. notabiles oibz appēbūt (de execratione) qz execrabiles z odibiles erūt in se: z (de mēdacio) q alios deceperūt quā- do erūt hoc: no modo: s (in consumatione). i. in fine mundi de quo Math. xij. Messis est consumatio seculi: z (in ira consumationis). i. in consummata z plena ira quā a se pe- tebat elogari. Esa. lxxij. dicēs. Ne irascaris dñe satis z di- cit (in ira consumationis) ad differentiā ire purgationis. de qua Mich. vij. Bram dñi portabo qm peccau ei: ira em purgationis portari pot: s non ira consumationis: vñ in psal. octauo. defecimus in ira tua z in codē. qd nouit pote- stare ire tue z p timore tuo irā tuā dimiserare: z io bene se- quit (z no erunt) qz no potuerūt sustinere z tñ oportebit sustinere: erit em ibi defectus sine defectu vt dicit August. (z sciet) tūc ipi demones vel offis boies (qz de dñabif- lacob). i. luctatorū q eosdē demones h supplantauerūt (et finitū terre). i. eozū qbus finit amor terrenozū p contem- ptū spūalium: tūc em dicit eis dñs: vos q reliquistis oia et secuti estis me: sedebitis sup sedes zc. sicut pmittit Mat. xij. Itē illud Lu. xxiij. Vos estis q pmansistis mecu in te- ptationibz meis z ego dispono vobis sicut disposuit mi- bi pater meus regnum zc.

16 **Conuertentur ad vespēram z famem pati- entur vt canes et circumibunt ciuitatem.**

K **Conuertent.** Tertia ps vbi affirmat couersionē iudeo- rū z agit gratias pro couersione vtrorūqz. s. gentiū z iude- orū: determinās autē tēpus puerfionis dicit (couertent) iudei (ad vespēram). i. in fine seculi. Esa. x. Si fuerit popu- lus tu? israel quasi barena mar? reliquie couertent ex eo (z famē) couertendi alios (patiētur) reputātes se (vt ca- nes). i. vt gētiles quos pūs canes z inimicos reputabāt sed couerti sciet se eis equales: vel (famē patient vt ca- nes) scdm qd supra expositū est (z circumibunt ciuitates) sicut supra: z etiam hoc exponit subens.

17 **Ipsi dispergentur ad manducandum: si vero no fuerint saturati z murmurabunt.**

Ipsi iudei (dispergent) p mundū (ad māducandū). i. vt alios copozū ecclie incorpent: fm qd dictū est petro Act. x. Macta z māduca (si vo no fuerint saturati). i. si no po- tuerint tot incorpozare quot vellēt: qd non defacili potest

accidere: qz multitudo ipsa desiderati z famelico pauca vi- det: no tñ volēbūt: sed (z murmurabūt) dicentes dñe qd credidit audiri nro. Esa. liij. Vel (murmurabūt). i. incre- pabūt pigros ad puerfionē. Habito de vtraqz puerfioe iu- deoz z getū pmittit xps: vt ecclia se laudaturz deū dicēs

18 **Ego autem cantabo fortitudinem tuam: et exaltabo mane misericordiam tuam.**

Ego autē cantabo. i. cātando laudabo (fortitudinē tuā) cōtra tā istos qz illos potes qñ vis couertere: h est em ma- gna fortitudo: vñ dicit Greg. qz maius est miraculū susci- tare aiām imperpetuū victurā qz corpus iterū moriturū. **Et Aug.** Maius est impiū iustificare qz celū z terrā cre- are (z exultabo). i. exultando laudabo (misericordiam tuam) qua auersos puenis vt couerti velint z puetos subseque- ris recipies eos z cōseruans (exultabo) dico (mane). i. in die iudicij qñ lux eterna sanctorz copozibus orietur: vel sic (exultabo misericordiam tuam) factā (mane). i. in ortu gra- tie: quādo. s. eis gratiam infudisti iuxta quod dicit ad ve- sprum demorabitur fletus z ad matutinū leticia. Et sub- iungit causam exultationis.

19 **Quia factus es susceptor meus z refugium meum: in die tribulationis mee.**

Quia factus es susceptor meus. i. meoz membrorū di- cit xps: vel ecclia ad te se cōuertentium (z refugium me- um) ad quod confugiā in eisdem membris (in die tribu- lationis mee) et factus es.

20 **Adiutor meus tibi psallā: qz deus susce- ptor meus es: deus meus misericordia mea.**

Adiutor me? cooperādo mihi: z io non solū ore te lau- dabo: sed (tibi). i. ad honorē tuū (psallaz) p bona opa. **Et** vt notet ecclia affectū suū erga misericordiam suscipiētis repli- cat: qz o deus susceptor meus es vt supra: z (es de? me? z misericordia mea) recte loquit sicut hō q ex affectu loquit qui nō valēs expmēre qd sentit diuersa vba ad vñū expmē- dū inculcat z h ecclia post multa verba sub vno noie mi- sericordie includit qecquid dixerat z vocat deū misericordiam suā qz oia hz ab ipso per misericordiam. Moraliter (couerten- tur ad vespēram) supra expositū est de pdicatoribz: vñ non oportet repetere: s hoc solū notandū est q pdicatores cō- parant canibus mulz rōnibus. Prima est qz lambūt vbe- ra: sic pdicatores vbera sponsi. i. duo testamenta. Cant. j. Meliora sunt vbera tua vino. Esa. lx. Namilla regū la- ctaberis. Secūda est qz prius sunt ceci z postea illuminā- tur: sic pdicatores pmo fuerūt ceci postea vidētes: vt ait Aug. z Dyo. z ipse Paulus: vñ post dicit h conuertent z postea de pdicatione sbiūgit: z h significatū est. j. Reg. xxij. vbi dicit D. dauid reuersus est a saul. i. a dyabolo vt pasce- ret gregē patris sui. i. xpi. ps. Lingua canū tuoz ex inimi- cis ab ipso. s. deo de psecutoribz? faciēte pdicatores. Ter- tia ratio est qz pdicatores debēt custodire gregē sic canes Act. xx. Attendite vobis z vniuerso gregi in quo vos spi- ritus sanctus posuit epōs regere eccliam dei quā acqsiuit sanguine suo. Quarta est qz debēt arcere lupos z fures. i. bereticos z malos boies: de qbus Act. xx. Scio qm intra- būt post discessionē meā lupi rapaces in vos zc. per ptra- riū Job. x. mercenarius autē z q nō est pastor cuius non sunt oues pprie videt lupū venientē et dimittit oues z su- git. Quinta ratio est qz deberet hie linguā leuissimā z den- tes acutos p consolationē infirmoz z redargutionē puer- soz vt in archa dñi cū tabulis legi sit māna et vire. i. in p- dicatore cū scia sacre scripture manna dulcedinis z vga di- strictionis verba sunt Greg. Sexta qz debēt capere feras id est pctōres. Hiere. xvj. Mittā eis venatores multos et venabunt eos. Septia qz debent esse sagaces z per vesti- gia debēt seq prebēdā suā. i. xpm. j. Pet. iij. Xpus passus est pro nob vobis relinques exemplū vt sequami vestigia eius. Octaua qz pro domino suo debent pugnare vsqz ad mortē nec etiā in morte relinquere. Cant. iij. Omēs tēte- tes gladios et ad bella vocatissimi. Lu. xxiij. Parat sum te- cū et in morte et in carcere ire: s conqrit dñs in pō. dicēs

Predicato- res debent assimilari canibz de- to rōnibz.

K **Judei con- uertent in fine seculi.**

Quis confurget mihi aduersus malignates aut qs stabit mecu aduersus opantes iniquitate (ipli canes) .i. pdicatores (dispertent ad manducandu) boies: sicut illud Act. x. Macta et maduca: et dicit (dispertent) qsi dicat pdicabunt in multo locis. Iux illud Mar. vlti. Etes in mundu vniuersum pdicare euageliu oi creature (si no non fuerint saturati) .i. si no fuerint pmissi pdicare i publico (murmura bnt) .i. in secreto volebunt. Alia lra planior est q bz (cu saturati no fuerint no murmurabnt) et hoc bnt competit bonis canib' q siue in pdicatione pficiat siue no: semp debet esse patietes. ps. Venepatietes erunt vt annucent. Potest etia exponi de penitentib' qbuslibet (couertent) boim est qda sp sunt cu deo q nuq auertunt p pctm: et hii no sunt necesse couerti cu non sint auersi: pauca tm vel nulli modo tales inueniunt: qz si dixerim qm pctm non hemus nos ipsos seducim: et veritas in nob non est: vt dicit. j. Job. j. Alij auertit a deo. s. oes pctores Iux illud Esa. lix. Iniquitates vte diuiserunt in vos et dea vni: et hii necesse bnt couerti: s. qda auertunt i iuuetute qda in sectute qda in senio: et h significati est Matb. xx. Qz paterfamilias exiit pmo mane coducere oparios in vinea sua in pna. i. in puericia et in tertia. i. in adolesctia et in sexta. i. iuuetute: et in nona. i. in virilitate: et in vndecima. i. in senectute: h etiaz dicit qd (ad vesper) .i. decrepita etate: p h qd dicit (couertent) inuit eos auersos esse: sicut illud Hier. viij. Quare auersus est pplus iste in hierlin auersione cotentiosa apoben derit mendaciu et noluerit reuerti attendi et auscultari: nemo qd bonu est loqitur: nullus est q agat pnias sup peccato suo: et couerti (fame patietur vt canes) illa. s. famem de q Matb. v. Beati q eluriet et sitiunt iusticia. s. vt de se ipsis faciāt deo iusticia satisfaciēdo de pctis q fecerūt: vel (fame) audiendi verbu dei. de q Amos. viij. Mitta fame in tra no fame panis neqz siti aq s audiēdi vbu dei. (et cir cūbnt ciuitate) dz est penitēs circūre ciuitatē conscie sue ad eiciēdu lutu p pfectionē. Esa. xxij. Sume cibara cir cū ciuitatē meretrix obliuioi tradita: bnt cane frequēta cāti cū in cābara sunt corde extense in linguo et signat pnam vbi caro nra extenditur in austeritate et rigore discipline. Itē ibi tāgunt de grosse et subtiles corde. sic de grossis et mi norib' siue de liberosibus pctis debem' penitere et pferri: meretrix obliuioi tradita est aia peccatrix quā deus obli uioi tradidit. i. de ea no curat: bnt canit cū bnt pfitetur: in cātu est grauis son' et acut': cū q attribuit mala sibi: tunc est quis sonus: cū bona deo. tunc est acut' sonus. Itē (cir cūbnt ciuitatē) mūdi ad cōtēmendū. Mat. ij. Dis q vi derit te resiliet a te. Josue. vij. In. vij. circūitu clāgentib' tubis currit hiericho. Prio circūitu cognosceit hiericho. i. mūdus qd est immūdus p luxurias. Secdo q est bestialis p gulā. Tertio q est inhuman' p avaritiā. Quarto q est debilis p pigriciā sine acadia. Quinto q est fatuus p inu dia. Sexto q est crudelis p irā. Septio q est vanus p su perbiā: et tūc cadit muri hiericho. Item (circūbnt ciuitatē) .i. eccliam militantē ad imitandū. Cant. iij. Surgam et circūibo ciuitatē p vicos et plateas quera que diligit ania mea. p vicos q sunt striciores intelligunt regulares: per plateas latiores intelliguntur nō regulares et de vtriqz su mendū bonū exemplū. Itē circūbnt ciuitatē) .i. eccliam triumphantē p cōtēplationē. Sap. viij. Circūbā qrens vt illā mihi assumerē. Job. xxxix. Circūspiciē montes pa scue sue et virentia queqz pquirit (ipsi) penitētes (disper gētur) p diuersa loca p heremos: p religiones (ad mādu candū) illud qd esuriūt. s. vt satisfaciāt deo (si no non fue rint saturati) .i. si nō visum fuerit eis q sufficiēter satis faciāt deo (murmurabnt) aduersus semetipos dicētes il lud Esa. lxiij. Ecce dñe tu iratus es et peccauim' in ipsis suim' semp et saluabimur facti sum' vt immūdus omēs nos qsi pānus mēstruate omēs iusticie nre: sed istud mur mur possēt eos in desperationē deicere nisi in deī misericō dia sperarēt: vñ bñ scqitur (hic autē) hic dicit in psona peniten tiū de qbus loquebat (cātabo fortitudinē tuā) qua potēs es misereri quātiscunqz pctōribus: vñ in collecta dī. deus quioipotentia tuā parcēdo maxime et miserendo manife

stas (et exultabo mane misericordiam tuā) qñ mihi orietur sol iusticie et h per gram et in futuro p gloria. Job. xj. Cum te cōsumptū putaueris orieris vt lucifer et habebis fiduciam pposita tibi spe (exultabo) dico qz fact' est (susceptor me us etc.) h tāgunt quattuor. s. susceptor: refugiu et adiutor. (susceptor) est dñs i baptismo (refugiu) in penitētia (ad iutor) in iusticia. s. in ope penitētie: et tandē (susceptor) in die tribulationis. s. qñ cor tribulat p contritionē. ps. Sacri ficū deo spūs contribulat' etc. (adiutor meus) in iusticia faciēda et ego ero coadiutor: qz (tibi psallā) quia (tu es sus ceptor meus) q me suscipies i regno glorie tue. Jo. xij. Iterū veniam et accipiā vos ad incipsum vt vbi ego sum et vos sitis: et hoc poteris facere qz tu es deus me' omnipo tens et volēs facere: qz (tu es misericōdia mea) q nō vis mor tē pctōris sed magis couertatur et viuat Ezech. xviij.

Ad penitētes et peccatores.

Psalmus LIX

Ps. 59.

Deus repulisti nos et destruxisti nos: iratus es et misertus es nobis

Titulus. (In fine pro his q cōmutabū tur in tituli inscriptione ipsi dauid in doctina. cū succēdit mesopotamiā syrie vel syriā sobal: et conuertit ioab et per cussit edom in valle salinarū. xij. milia). Titulus iste tan git duas bystorias: vnā q est. ij. Reg. x. et j. Paral. xij. De anon filio naas rege amonitarū q debonestauit nūcios da uid et vidēs q iniuriam fecisset dauid timuit sibi et condū xit exercitū de mesopotamia et syria et alijs locis: contra quē misit dauid ioab principē militie cū exercitu q deuicit eos: tangit et aliā bystoriā q est. ij. Reg. viij. vbi dī. Qz da uid percussit adadezer regē sabal q est pars syrie: et facta est syria tributaria dauid et cū reuertēret capta syria percussit de edom duodecim milia in valle salinarū: sed qz in nulla bystoria legit q dauid couertent ioab: nec q in pdict' va stationib' incōdia aliqua fecerit. Titulus mittit nos non ad bystoriā sed ad mysteriū. In pcedēti psal. egit de con uersione iudeoz et gentiū. hic autē ostēdit illā esse diffici le: quia cū magna difficultate eijct' dyabolus: et difficile fiunt carnales boies spūales. et etiā p multas tribulatio nes oportet intrare in regnum celoz. est ergo sensus tituli talis. Ps. iste dirigēs nos (in fine) xpm agit (pro his qui cōmutabunt) de infidelitate ad fidē de veteri vita in no uā (in tituli inscriptione) suscipiētes tituli inscriptionem (ipsi dauid) .i. christo. i. vt iā non sibi viuāt sed xpo: et hoc (in doctina eius) eūtes: sed hoc nō possunt nisi dñs cor da eoz illuminet et accendat: vñ addit qd hoc factum est (cū succendit) dñs igne charitatis: de quo Lu. xij. Ignis veni mittere in terrā: et qd volo nisi vt accendat (mesopo tamiā syrie) q interpretat' eleuatio vocatio et significatio mū dū eleuatū per vocationē apostolorū (et syriam) q inter p tatur sublimis et signat supbos q accensi charitate humi liati sunt (sobal) vana vetustas: et signat inueteratos in pctō: q succensi charitate renouati sunt (et couertit ioab) q interpretatur inimicus est dei vel dyabolū quē dñs tūc cō uertit in sugā (et percussit edom) .i. terrenitatē vt terreni ho mines celestes fierēt ad pfectionē quā pdicabant. xij. apo stoli: vñ dicit (duodecim milia in valle salinarum) .i. in di screta hūilitate q est vics pro deo non pro terrenis: vallis est hūilitatē et sal discretionem designat. Materia ergo huius psal. est ista cōmutatio Intentio est ostēdere beatā esse tribulationē et amplectandā per quā fit cōmutatio de culpa ad gratiā de exilio ad patriā. Modus bipartit' est psal. Primo refert percussiones que fiunt pro ista cōmu tatione perficiēda. Secundo agit de liberatione ab istis quā et precatur et affirmat ibi (vt liberetur) Dicit ergo ir stus conuersus ad dominū (deus repulisti nos) a te cum peccatores effemus. Esa. lix. Peccata nostra diuiserunt in ter nos et deū: vel (repulisti nos) a mūdi delectationibus repulsus est proprie dicit' puer quādo ab lacte et separa tur ab vberē matris: et tunc quando mater vult cū abla ctare et repellere ab vberē respargit summitatem vberis quā ponit in ore pueri aliqua amaritudine: sic dominus nos repellit ab vberibus mūdi per appositionē amaritu

Figura.